

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΡΑΤΟΥΣ - ΠΟΛΙΤΗ**

Ταχ.Δ/ση : Βασ. Σοφίας 15
Ταχ.Κώδικας : 106 74, Αθήνα
Πληροφορίες: Έλλη Σιμάτου, Γιάννης Ντινιακός,
Σοφία Παπαδάκη
Τηλέφωνα: 213-1313106, -1113, -3115.

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 6 Μαρτίου 2013.
Αρ. Πρωτ.
ΔΙΣΚΤΠΟ /Φ.18/οικ.6361

ΠΡΟΣ:

Όπως ο Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: «Διευκόλυνση Ατόμων με Αναπηρία (Α.με.Α.), στις συναλλαγές τους με τις δημόσιες υπηρεσίες».

Το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, προκειμένου να εξασφαλίζονται από τη Δημόσια Διοίκηση σε όλους τους πολίτες ίδιες δυνατότητες άσκησης των δικαιωμάτων τους, υπενθυμίζει τα ακόλουθα:

Στο πλαίσιο της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της σχετικής συνταγματικής επιταγής (παράγραφος 6 του άρθρου 21 του Συντάγματος, «τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας»), οι διοικητικές αρχές και τα Κ.Ε.Π. της Χώρας οφείλουν να διευκολύνουν τους πολίτες με αναπηρία αλλά και τα άτομα που, λόγω γραμματικής αδυναμίας, αντιμετωπίζουν **δυσκολίες, κατά τις συναλλαγές τους με τη διοίκηση, ενεργώντας κατά τον ακόλουθο τρόπο:**

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ.

Με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, όπως ισχύει) ορίζεται, μεταξύ άλλων και σε ό,τι αφορά την υποβολή αιτήσεων προς τη Διοίκηση, ότι *"Αν ο ενδιαφερόμενος δηλώσει ότι δεν μπορεί να γράψει, ο αρμόδιος υπάλληλος, ύστερα από προφορική έκθεση του αιτήματος του ενδιαφερομένου, οφείλει να συντάξει ο ίδιος την αίτηση"*.

Η υποχρέωση αυτή υφίσταται σε περιπτώσεις φυσικής ή γραμματικής αδυναμίας του ενδιαφερομένου να γράψει και συνίσταται σε υποχρέωση του αρμοδίου υπαλλήλου να γράψει την αίτηση μετά από υπαγόρευση του ενδιαφερομένου (... ύστερα από προφορική

έκθεση του αιτήματος...), ο οποίος (ενδιαφερόμενος) υπογράφοντας αναλαμβάνει την πλήρη ευθύνη των όσων περιλαμβάνονται στην αίτηση. Οι Διοικητικές Αρχές δεν μπορούν σε καμία περίπτωση και κατά κανένα τρόπο να συνδιαμορφώνουν το περιεχόμενο των αιτήσεων των πολιτών ή να αναλαμβάνουν τη σχετική ευθύνη.

Κατά συνέπεια, οι Διοικητικές Αρχές και τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών της Χώρας υποχρεούνται να συντάσσουν αιτήσεις ή υπεύθυνες δηλώσεις ενδιαφερομένων πολιτών:

1. Μόνον μετά από αίτημα των πολιτών λόγω της επίκλησης φυσικής ή γραμματικής αδυναμίας να γράψουν.
2. Μόνον μετά από υπαγόρευση των πολιτών και όχι συνδιαμορφώνοντας την αίτηση.

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΟΥ ΓΝΗΣΙΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

Η **βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής** προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 11 του Ν.2690/99 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. 45/τ. Α' /9-3-1999), όπως συμπληρώθηκαν από αυτές των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 16 του Ν.3345/2005 (Φ.Ε.Κ. 138/ τ. Α' / 16-6-2005).

Συγκεκριμένα, κάθε ενδιαφερόμενος δικαιούται να ζητά τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του, από **όλες τις διοικητικές αρχές** και τα Κ.Ε.Π. της Χώρας, βάσει του δελτίου ταυτότητας ή των αντίστοιχων εγγράφων που προβλέπονται στο άρθρο 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

Ειδικότερα, η βεβαίωση του γνησίου υπογραφής **πολίτη, που δηλώνει αγράμματος**, γίνεται σύμφωνα με ό,τι αναγράφει η ταυτότητά του, όπου, σε κάποιες περιπτώσεις, αναφέρεται η ένδειξη «αδυναμία υπογραφής».

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει θεσμικό πλαίσιο για τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής αναλφάβητου πολίτη, η διοικητική πρακτική που ακολουθείται είναι η αναγραφή «σταυρού» ή ένδειξης «χ» ή άλλο πρόσωπο (πχ. ο υπάλληλος) να αναγράφει τα αρχικά του ονόματος και του επωνύμου του αναλφάβητου πολίτη και εκείνος να τα αντιγράφει. Σκόπιμο όμως είναι στις περιπτώσεις αυτές, ο αρμόδιος υπάλληλος να βεβαιώνει επί του εγγράφου του συγκεκριμένου πολίτη, ότι ο εν λόγω πολίτης είναι αναλφάβητος.

Κατ' αναλογία, θα πρέπει να διευκολύνονται οι πολίτες που, λόγω φυσικής και σωματικής αδυναμίας, δεν είναι σε θέση να υπογράψουν. Στην περίπτωση αυτή, ο υπάλληλος βεβαιώνει την «Αδυναμία υπογραφής», κατά τα ανωτέρω.

Οι Διευθύνσεις Διοικητικού των Υπουργείων παρακαλούνται να γνωστοποιήσουν την εγκύκλιο αυτή σε όλους τους φορείς του δημόσιου τομέα που εποπτεύουν.

Επίσης, οι Διευθύνσεις Διοίκησης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων παρακαλούνται να γνωστοποιήσουν την εγκύκλιο αυτή σε όλους τους φορείς του δημόσιου τομέα που εποπτεύουν, συμπεριλαμβανομένων και των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού της χωρικής τους αρμοδιότητας.

Για να επιτευχθεί ο σκοπός της παρούσας εγκυκλίου, σκόπιμο είναι να λάβουν γνώση του περιεχομένου της όλοι οι υπάλληλοι, ιδιαίτερα δε εκείνοι που έχουν ως αποστολή την εξυπηρέτηση των πολιτών.

Σας γνωρίζουμε ότι η παρούσα εγκύκλιος έχει καταχωρισθεί στο δικτυακό τόπο της Υπηρεσίας μας: www.ydmed.gov.gr, στο πεδίο: «Διοικητική Μεταρρύθμιση/Σχέσεις Κράτους-Πολίτη/Θέματα Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας».

Η Διεύθυνση Σχέσεων Κράτους-Πολίτη της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης παραμένει στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση και συνεργασία.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΑΝΙΤΑΚΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ Α' (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο):

1. Γραφείο κ. Πρωθυπουργού
2. Όλα τα Υπουργεία
  - Γραφεία κ. κ. Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών
  - Γραφεία κ. κ. Γενικών και Ειδικών Γραμματέων
  - Διευθύνσεις Διοικητικού
3. Όλες τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές
4. Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
  - Διευθύνσεις Διοίκησης
5. Όλα τα Κ.Ε.Π. της Χώρας.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ Β' (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο):

1. Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης
Λ. Κηφισίας 1-3 & Αλεξάνδρας,
Τ.Κ. 115 23, Αθήνα.
2. Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης
Συγγρού 60, Τ.Κ. 117 42, Αθήνα.
3. Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών
Υπουργείου Μεταφορών & Επικοινωνιών
Ανθίμου Γαζή 4 & Χρ. Λαδά,
Τ.Κ. 101 91, Αθήνα.
4. Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας
Πειραιώς 205, Τ.Κ. 118 53, Αθήνα.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο):

1. Γραφεία κ.κ. Γενικών Γραμματέων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων
2. Γραφεία κ.κ. Περιφερειάρχων
3. Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών (Ε.Ο.Τ.):
- Υπόψη Προέδρου Δ.Σ. κ. Ν. Γιαλλούρη
Βερανζέρου 31, Τ.Κ. 104 32,
Αθήνα.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
4. Γραφεία κ.κ. Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων
5. Γραφεία κ.κ. Προϊσταμένων Διευθύνσεων
6. Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Επεξεργασίας Στοιχείων.
(αποστολή στη διεύθυνση webupload@ydmed.gov.gr με την παράκληση για τη δημοσίευση της παρούσας στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας στο πεδίο: «Διοικητική Μεταρρύθμιση/Σχέσεις Κράτους-Πολίτη/Θέματα Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας»).